

Datum besluit College van B&W 27/2/18

raadverg. d.d. 15 mei 2018

Agendapunt nr.

Portefeuillehouder(s) M.J. Bezuijen - Openbare Orde, Dienstverlening, Communicatie
en Juridische Zaken

Redacteur J.C. Hoefnagel

Doorkiesnummer (070) 326 18 03

Afdeling Griffie

Corsanummer 17.128340

Aan de Raad,

1. Onderwerp
Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Rijswijk 2018
2. Voorstel
Vaststellen Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente Rijswijk 2018
3. Inleiding
De volgens de Gemeentewet verplichte Gedragscode Integriteit is een hulpmiddel om een open, transparant en integere bestuurs- en organisatiecultuur te realiseren. In Rijswijk zijn de Gedragscodes Integriteit voor zowel het college en raad op 29 september 2015 vastgesteld .

Aanvullend op de wettelijke regels die gelden voor politieke ambtsdragers, bevatten Gedragscodes een aantal materiële normen waaraan de politieke ambtsdragers zich committeren. In deze Gedragscodes worden onder politieke gezagsdragers verstaan: de burgemeester, de leden van het college, raadsleden en fractieassistenten.

De burgemeester heeft de wettelijke taak om de bestuurlijke integriteit van zijn gemeente te bevorderen. Hiermee is de verantwoordelijkheid voor de portefeuille 'integriteit' duidelijk belegd. De wettelijke bepalingen bieden de ruimte om naar gelang de situatie handelend op te treden, waarbij niet alleen gedacht moet worden aan het optreden bij incidenten.

De burgemeester hoeft hier niet alleen voor te staan. Een daartoe aangewezen contactpersoon of vertrouwenspersoon (bijvoorbeeld de griffier) kan hier in relatie tot de gemeenteraad eveneens een belangrijke rol in spelen. Goed denkbaar is ook dat de gemeenteraad met de burgemeester nadere afspraken maakt over de werkwijze die wordt gevolgd ingeval zich een incident of een vermoeden van een integriteitsschending voordoet. Dat geeft houvast en rust op het moment dat er gehandeld dient te worden.

Belangrijk onderdeel is ook de preventie: ervoor te zorgen dat integriteit en integriteitsbewustzijn in de bestuurlijke gremia een plek krijgen en daarbij afspraken te maken over een regelmatige bespreking van het thema integriteit, zowel in de volksvertegenwoordiging als met het bestuur. In dat kader is het ook belangrijk preventief kandidaat-bestuurders te toetsen of screenen. Integriteit van het openbaar bestuur is immers een zaak van algemeen belang. Dat geldt dan ook voor de integriteit van personen die bestuurlijke functies gaan vervullen. De samenleving moet erop kunnen vertrouwen dat die personen integer met die bevoegdheden omgaan en dat die voorafgaande aan het aanvaarden van het ambt op de integriteit zijn getoetst. Conform de Gemeentewet benoemt de raad een wethouder en worden nadere bepalingen met betrekking tot de benoeming van een wethouder verder uitgewerkt in het Reglement van Orde voor vergaderingen van de raad.

In de Gedragscodes Integriteit voor college en raad in Rijswijk is in artikel 6:2 bepaald dat over integriteit nadere afspraken over de werkwijze kunnen worden gemaakt. In diverse gemeenten heeft deze mogelijkheid geleid tot het maken van nadere afspraken in een Protocol. Een Protocol voor mogelijke integriteitsschendingen door politieke ambtsdaggers.

In een Protocol staan duidelijk de processtappen vermeld hoe te handelen in gevallen van meldingen over integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers. Tevens is in de inleiding van het Protocol opgenomen dat in preventief opzicht de mogelijkheid bestaat een zogenaamde risicoanalyse uit te voeren om eventuele integriteitsrisico's in kaart te brengen bij een benoeming van een wethouder.

Een protocol behoort openbaar te zijn en door derden te raadplegen en het is de bedoeling dat de burgemeester, de leden van het college, raadsleden en fractieassistenten een exemplaar van dit protocol ontvangen bij hun aantreden. Het voorstel is om ook in Rijswijk een dergelijk Protocol op te stellen. Met een Protocol is er duidelijkheid welke stappen ondernomen moeten worden indien er sprake is van een mogelijke integriteitsschending van een politiek ambtsdrager.

4. Beoogd effect

De Gedragscode en het daarbij behorende Protocol zijn bij een melding van vermoedens van integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers een hulpmiddel om een open, transparant en integere bestuurs- en organisatiecultuur te realiseren.

5. Argumenten

Nadere afspraken over de werkwijze in geval van een melding van vermoedens van een integriteitsschending door een politiek ambtsdrager worden vastgelegd in een Protocol. Hierin staat duidelijk en zorgvuldig omschreven welke procedure in dat geval gevolgd dient te worden. Dat zorgt voor duidelijkheid en uniformiteit.

In de bijlage is de Handreiking Onderzoek Integriteitsschendingen politieke ambtsdragers van het BIOS (Bureau Integriteitsbevordering Openbare Sector) opgenomen. Deze Handreiking geeft inzicht in de achtergrond en de nadere uitwerking van de processtappen uit het Protocol en kan daarbij geraadpleegd worden. Tevens is de handreiking integriteit voor politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincies en waterschappen, 3^e gewijzigde druk 2016 geraadpleegd.

De Handreikingen zijn vooral bedoeld als een hulpmiddel bij de zorgvuldige behandeling van signalen van integriteitsschendingen gepleegd door politieke ambtsdragers en de inrichting van een eventueel onderzoekstraject

In het Protocol is een zorgvuldig proces opgenomen hoe te handelen bij vermoedens van integriteitsschending van politieke ambtsdragers. In artikel 2 wordt ingegaan op de meldingsprocedure en in artikel 3 en 4 wordt ingegaan op het vooronderzoek en een feitenonderzoek.

Verder is er aandacht voor de rechten en plichten van de partijen in het proces, de onderzoek rapportage, de communicatie tussen betrokken partijen, de resultaten van het onderzoek en het moment waarop de volksvertegenwoordiging (in casu de gemeenteraad) zich daarover een oordeel moet vormen.

Binnen de ambtelijke organisatie is er een rol weggelegd voor de vertrouwenspersoon integriteit (VPI). De VPI houdt zich als vertrouwenspersoon bezig met ambtelijke

integriteitsschending binnen de organisatie. In de politiek-bestuurlijke praktijk ligt deze rol minder voor de hand. Als het gaat om signalen van vermoedens van integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers wordt de burgemeester bijgestaan door de griffier en secretaris. De griffier is het logische eerste vertrouwelijke aanspreekpunt c.q. adviseur als het gaat om meldingen over raadsleden en de secretaris als zodanig voor meldingen over collegeleden. Dit is bepaald in artikel 2.3 van het Protocol.

Belangrijk te vermelden zijn ook de toetsingscriteria zoals vermeld in artikel 2.4 van het Protocol. In hoofdstuk 3 van de Handreiking van het BIOS (Ontvangst en duiding van het signaal) worden de criteria nader toegelicht en wat hieronder kan worden verstaan. Zoals in het Protocol vermeld kan de burgemeester zich bij de toetsing extern (juridisch) laten adviseren.

In artikel 3 van het Protocol zijn de bepalingen met betrekking tot het vooronderzoek opgenomen.

Feiten en omstandigheden zoals die bekend worden aan de burgemeester zijn niet altijd aanleiding een feitenonderzoek in te stellen. Het starten van een feitenonderzoek heeft grote gevolgen voor zowel de betrokkene als de organisatie. Het is daarom aanbevelenswaardig eerst een *vooronderzoek* te verrichten alvorens eventueel te besluiten tot een feitenonderzoek. Hiermee kan worden ondervangen, dat de melding gebaseerd blijkt te zijn op niet op waarheid gestoelde geruchten. Wanneer het vooronderzoek hiertoe aanleiding geeft, kan in aansluiting op het vooronderzoek een feitenonderzoek als bedoeld in artikel 4 worden ingesteld.

De burgemeester kan ook bij een feitenonderzoek een schriftelijke opdracht aan een onafhankelijke externe onderzoeker verstrekken. Verder zijn in het Protocol bepalingen opgenomen inzake de opdrachtverstrekking en in artikel 5 over de kennisgeving aan betrokkene alsmede bepalingen over het horen van betrokkene en getuigen.

De onderzoek rapportage wordt tenslotte vertrouwelijk aangeboden aan het college en de raad. Na kennisname van de rapportage vindt besluitvorming plaats in de raad.

6. Kanttekeningen
n.v.t.
7. Financiën
N.v.t.
Uitvoering vindt plaats binnen de begroting.
8. Vervolg
Het Protocol zal worden uitgereikt bij de installatie van de nieuwe raad en het nieuwe college.

9. Communicatie
Publicatie Protocol op website.

10. Bijlagen
1

de gemeentesecretaris,

de voorzitter,

drs. M. Middendorp BSC

drs. M.J. Bezuijen

De gemeenteraad van Rijswijk,
Bijeen in openbare vergadering op 15 mei 2018
Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders
d.d. 27 februari 2018, nr. 18 006

BESLUIT :

Vast te stellen het Protocol vermoedens integriteitsschendingen politieke ambtsdragers gemeente
Rijswijk 2018

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van
15 mei 2018

de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

drs. M.J. Bezuijen